

Oro för barn

Samverkansmodell mellan förskola,
skola, *Jämtlands gymnasieförbund (JGY)*
och Individ- och familjeomsorgen

Innehåll

Oro för barn – Samverkansmodell	3
Mål och syfte med samverkansmodellen är att:.....	3
Misstanke om elev utsatts för våld i nära relationer (VINR)	4
Definition och hantering av våld i nära relationer (VINR).....	4
Olika former av våld.....	4
Handläggning vid misstanke om våld i nära relationer (VINR).....	5
Ansökansträff.....	9
Genomförande	10
Orosanmälan enligt 19 kap. 1 § socialtjänstlagen (2025:400)	11
Genomförande	11
Anmälningsmöte.....	12
Problematisk skolfrånvaro eller oroande frånvaro	13
Normbrytande beteende.....	14
SSPF (Skola, Socialtjänst, Polis och Fritid).....	15
Genomförande av SSPF-möte.....	16
Viktigt!	17
Särskilt relevanta bestämmelser för denna rutin	17
Bilaga 1. Dagordning - Ansökansträff.....	18
Mötesanteckningar – Ansökansträff	19

Oro för barn – Samverkansmodell

Denna rutin beskriver samverkan mellan förskola, grundskola, Jämtlands Gymnasium Bispgården (JGY) och Individ- och familjeomsorgen (IFO) i Ragunda kommun när det finns behov av stöd till ett barn eller när det finns oro för ett barns situation. I denna rutin används begreppet **elev** för barn och ungdomar upp till 18 år som är inskrivna i förskola, grundskola eller gymnasieskola i Ragunda kommun.

Syftet med samverkansmodellen är att säkerställa att barn och deras vårdnadshavare får rätt stöd i rätt tid. Utgångspunkten är att samverkan, tidiga insatser och delaktighet skapar bättre förutsättningar för en positiv utveckling för barnet. Samverkansmodellen bygger därför på ett förebyggande arbetssätt där stöd erbjuds så tidigt som möjligt, innan problem hinner förvärras. Detta ligger i linje med den nya socialtjänstlagens inriktning mot tidiga, förebyggande och samordnade insatser.

Mål och syfte med samverkansmodellen är att:

- ge barn och vårdnadshavare stöd så tidigt som möjligt,
- stärka barns, ungas och vårdnadshavares delaktighet och ansvar,
- skapa en gemensam helhetssyn kring barnets situation,
- främja barnets hälsa, trygghet, utveckling och skolgång,
- säkerställa att lagstiftningens krav på samverkan följs,
- säkerställa att anmälningsskyldigheten fullgörs när oro för barn uppstår,
- skapa en likvärdig och rättssäker samverkan mellan verksamheterna.

Misstanke om elev utsatts för våld i nära relationer (VINR)

När IFO får en orosanmälan enligt 19 kap. 1 § socialtjänstlagen (2025:400) som innehåller uppgifter om våld i nära relationer där ett barn berörs, ska en omedelbar bedömning göras av barnets behov av skydd. Ärendet ska handläggas skyndsamt. Om uppgifterna ger anledning att anta att barnet kan vara i behov av skydd, stöd eller andra insatser med anledning av våldet, ska utredning enligt 20 kap. socialtjänstlagen inledas utan dröjsmål. Uppgifter om att ett barn utsatts för, bevittnat eller på annat sätt påverkats av våld i nära relationer bedöms regelmässigt vara av sådan karaktär att utredning i normalfallet behöver inledas. Beslut att inte inleda utredning ska särskilt motiveras och dokumenteras. Barn som bevittnar eller på annat sätt upplever våld i nära relationer ska betraktas som egna brottsoffer och deras behov av skydd, stöd och behandling ska särskilt uppmärksammas

Definition och hantering av våld i nära relationer (VINR)

Med **våld i nära relationer (VINR)** avses i denna rutin, våld eller andra övergrepp som utövas av en närstående person. Med närstående avses en person som den utsatta bedöms ha eller ha haft en nära och förtroendefull relation till. Begreppet är könsneutralt och omfattar såväl vuxna som barn. Uppgifter eller misstankar om att ett barn utsatts för eller upplever våld i nära relationer ska alltid tas på största allvar. Förskola, grundskola och gymnasieskola har ett särskilt ansvar att agera skyndsamt vid kännedom om eller misstanke om att ett barn kan vara utsatt för våld eller andra övergrepp. När en orosanmälan enligt 19 kap. 1 § socialtjänstlagen (2025:400) har lämnats till Individ- och familjeomsorgen (IFO) har skolan anmält den aktuella oron. Om ny eller fortsatt oro uppstår ska en ny anmälan göras. IFO ansvarar för att genomföra skyddsbedömning, förhandsbedömning samt ta ställning till om utredning ska inledas. För att inte försvåra socialtjänstens eller Polismyndighetens fortsatta handläggning bör förskola, skola eller gymnasieskola efter gjord orosanmälan inte på eget initiativ kontakta vårdnadshavare eller genomföra egna efterforskningar i ärendet, om inte annat överenskommit med IFO eller Polismyndigheten.

Olika former av våld

Våld i nära relationer kan ta sig många olika uttryck. Ett barn kan vara direkt utsatt, bevittna våld eller på annat sätt påverkas av våld i sin närmiljö.

Fysiskt våld

- Slag, sparkar, knuffar, örfilar, knytnävsslag, skakningar, fasthållning, rivningar, bett, brännskador eller andra handlingar som orsakar fysisk skada eller smärta.

Sexuellt våld

- Alla former av sexuella handlingar som påtvingas någon mot dennes vilja eller utan förmåga att samtycka. Exempel är sexuella övergrepp, incest, sexuella trakasserier,

exploatering i pornografiskt material, könsstämpning samt sexuellt kränkande språk eller beteenden.

Psykiskt våld

- Hot, tvång, kränkningar, trakasserier, nedvärderande kommentarer, förlöjliganden, kontroll, social isolering eller andra handlingar som skadar barnets självbild, trygghet eller psykiska hälsa.

Kränkningar

- Att genom ord eller handling behandla barnet respektlöst, förödmjuka barnet eller angripa barnets personlighet, identitet eller självkänsla.

Försummelse

- Att inte tillgodose barnets grundläggande behov av exempelvis omsorg, mat, sömn, hygien, kläder, medicinering, tillsyn, trygghet eller stöd i vardagen.

Materiellt våld

- Att förstöra, skada eller ta barnets eller den utsattas personliga tillhörigheter, hota eller skada husdjur eller tvinga någon att förstöra sina egna ägodelar.

Ekonomiskt våld

- Att kontrollera, begränsa eller otillbörligt använda en persons ekonomiska resurser. För barn kan det exempelvis handla om att frånta barnet pengar eller andra tillgångar på ett sätt som inte är förenligt med barnets bästa.

Funktionsnedsättningsrelaterat våld

- Våld eller övergrepp som riktas mot eller utnyttjar en funktionsnedsättning, exempelvis genom att hindra användning av hjälpmedel, medicinering eller kommunikationsstöd.

Latent våld

- En ständigt närvarande rädsla för att våld ska utövas. Hotet om våld behöver inte uttalas eller verkställas för att påverka barnet. Erfarenheter av tidigare våld kan göra att barnet anpassar sitt beteende för att undvika nya våldshandlingar.

Hedersrelaterat våld och förtryck

- Våld, hot, kontroll eller begränsningar som utövas i syfte att upprätthålla familjens, släktens eller gruppens heder. Barnet kan exempelvis utsättas för kontroll av umgänge, klädsel, utbildning, fritid, relationer eller livsval.

Digitalt våld

- Våld, kränkningar eller kontroll som utövas genom digitala medier och tekniska hjälpmedel. Exempel är övervakning av telefon eller sociala medier, trakasserier via meddelanden, hot, spridning av bilder eller filmer, kränkningar på nätet samt otillåten kontroll av konton eller digital kommunikation.

Handläggning vid misstanke om våld i nära relationer (VINR)

Vid misstanke om att ett barn utsätts för, bevittnar eller på annat sätt påverkas av VINR ska ärendet hanteras skyndsamt och med stor försiktighet.

- Informera **inte** vårdnadshavare om att det finns misstanke om VINR.
- Informera som huvudregel **inte** barnet eller vårdnadshavare om att en orosanmälan görs.
- Gör **inga** egna efterforskningar eller utredande samtal.

1. Gör en orosanmälan till IFO omgående

Förskola, skola eller gymnasium ska snarast göra en orosanmälan till IFO enligt 19 kap. 1 § socialtjänstlagen (2025:400) när det finns misstanke om att ett barn utsätts för eller påverkas av våld i nära relationer.

a) Kontakta IFO per telefon

Ta omgående telefonkontakt med IFO och lämna en muntlig beskrivning av den oro som finns.

Den tidiga kontakten är viktig för att:

- möjliggöra en omedelbar skyddsbedömning,
- bedöma behovet av akuta skyddsåtgärder,
- ge IFO möjlighet att planera den fortsatta handläggningen,
- möjliggöra samverkan med Polismyndigheten vid behov.

b) Skicka skriftlig orosanmälan

Den muntliga informationen ska därefter kompletteras med en skriftlig orosanmälan enligt kommunens ordinarie rutiner. Anmälan skickas via säker e-post (SEFOS) eller annan anvisad säker överföringslösning.

2. Avvakta fortsatt instruktion från IFO

Efter att anmälan har gjorts ansvarar IFO för den fortsatta handläggningen, inklusive skyddsbedömning, kontakt med vårdnadshavare och barn samt eventuell samverkan med polis och andra berörda aktörer.

Fram till dess att annan information lämnas från IFO ska förskola, skola eller gymnasium fortsätta sin ordinarie verksamhet och ge barnet stöd och trygghet i vardagen. Verksamheten ska inte på eget initiativ vidta åtgärder som kan påverka socialtjänstens eller polisens fortsatta arbete.

Förskola/skola/gymnasium har ett förhållningssätt mot elev och vårdnadshavare som att ingen orosanmälan är gjord. Barnet följer den planering som annars skulle ha gällt för dagen, om inte IFO eller annan behörig myndighet meddelar annat. Avvakta eventuell instruktion från IFO om restriktioner. IFO meddelar förskola/skola/gymnasium om restriktion om beslut om tvångsvård enligt LVU fattats och det samtidigt beslutas om umgängesbegränsning mellan elev och den misstänkte.

Ansvar förskola/skola/gymnasium

Förskola/skola/gymnasium ansvarar för att uppmärksamma tecken på att ett barn kan vara utsatt för eller påverkat av våld i nära relationer. Vid misstanke eller kännedom om att ett barn far illa ska verksamheten skyndsamt göra en orosanmälan till socialtjänsten enligt 19 kap. 1 § socialtjänstlagen (2025:400).

Verksamheten ansvarar även för att:

- dokumentera egna iakttagelser och uppgifter som framkommer,
- ge barnet trygghet och stöd inom ramen för sitt uppdrag,
- samverka med IFO och Polismyndigheten när det efterfrågas,
- omgående lämna kompletterande uppgifter om nya omständigheter framkommer.

Ansvar Individ- och familjeomsorgen (IFO)

När en orosanmälan inkommit ansvarar IFO för att:

- genomföra en omedelbar skyddsbedömning,
- genomföra förhandsbedömning enligt socialtjänstlagen,
- bedöma om barnet kan vara i behov av skydd, stöd eller andra insatser,
- fatta beslut om att inleda eller inte inleda utredning,
- fatta beslut om eventuell polisanmälan,
- utreda barnets behov av skydd, stöd och insatser,
- samordna socialtjänstens fortsatta arbete,
- samverka med Polismyndigheten, hälso- och sjukvården, förskola och skola när det behövs.

Vid uppgifter om våld i nära relationer där barn berörs ska handläggningen ske skyndsamt och barnets behov av skydd särskilt beaktas.

Ansvar Polismyndigheten

Polismyndigheten ansvarar för att:

- ta emot och utreda misstankar om brott,
- genomföra förundersökning när brott misstänks,
- besluta om och verkställa utredningsåtgärder enligt gällande lagstiftning,
- samverka med socialtjänsten i frågor som rör barns skydd och säkerhet,

- bedöma behov av skyddsåtgärder för brottsutsatta barn och vuxna.

Vid misstanke om brott mot barn eller annan allvarlig våldsutsatthet kan IFO och Polismyndigheten behöva samråda innan vårdnadshavare informeras om anmälan eller utredning, för att inte äventyra barnets säkerhet eller möjligheterna att utreda misstänkt brott. Detta genomförs i forumet Barnahus Jämtland.

Ansökansträff

En ansökansträff är en frivillig samverkansform mellan elev, vårdnadshavare, förskola/skola/gymnasieskola och Individ- och familjeomsorgen.

Ansökansträffen används när det finns en oro för ett barns eller en elevs situation och när verksamheten bedömer att barnet eller familjen kan vara i behov av stöd som ligger utanför skolans uppdrag, men där förutsättningar finns att tillsammans med vårdnadshavare söka lösningar och stödinsatser.

Målet med ansökansträffen är att:

- identifiera elevens behov ur ett helhetsperspektiv,
- tydliggöra vilken oro som finns och vilka insatser som redan prövats,
- stärka elevens och vårdnadshavarnas delaktighet, egenmakt och ansvar,
- ge information om vilket stöd IFO och andra verksamheter kan erbjuda,
- möjliggöra att vårdnadshavare ansöker om stöd i ett tidigt skede,
- förebygga att problem förvärras genom tidig samverkan och samordnade insatser.

Utgångspunkten är att tidiga och frivilliga insatser ofta skapar bättre förutsättningar för en positiv förändring för barnet än om situationen tillåts förvärras innan stöd erbjuds.

En ansökansträff kan vara aktuell när:

- förskola/skola/gymnasium har en pågående dialog med elev och vårdnadshavare,
- det finns en identifierad oro kring barnets situation,
- elevhälsans och skolans insatser har påbörjats eller övervägts,
- det bedöms finnas behov av stöd från IFO eller annan verksamhet,
- vårdnadshavare samtycker till att IFO deltar vid mötet.

Ansökansträff lämpar sig särskilt vid exempelvis problematisk skolfrånvaro, psykisk ohälsa, normbrytande beteende eller behov av föräldrastöd.

Barns svårigheter ska alltid ses i sitt sammanhang. Barn kan vara symptombarare för utmaningar som finns i familjen, nätverket eller livssituationen i övrigt.

Ansökansträff ska inte användas när det finns misstanke om olika former av våld. I dessa situationer ska orosanmälan göras direkt till socialnämnden enligt 19 kap. 1 § socialtjänstlagen (2025:400), utan att en ansökansträff genomförs först.

Genomförande

1. Erbjudande om ansökansträff

Förskola/skola/gymnasium presenterar sin oro för elev och vårdnadshavare samt informerar om möjligheten till en ansökansträff med IFO.

Innan ansökansträffen genomförs ska förskola/skola/gymnasium:

- tydliggöra vilken oro som finns,
- beskriva vilka observationer som gjorts,
- sammanställa vilka insatser som redan genomförts,
- beskriva vilka skydds- och riskfaktorer som identifierats,
- beskriva hur elevens situation påverkar närvaro, lärande, utveckling och välmående,
- tydliggöra vilka frågor eller behov som önskas belysas vid mötet.

Denna sammanställning skickas till vårdnadshavare och IFO före mötet.

2. Bokning

Förskola/skola/gymnasium ansvarar för att sammankalla berörda deltagare och skicka underlag inför mötet.

3. Ansökansträff

Ansökansträffen genomförs med elev utifrån ålder och mognad, vårdnadshavare, representanter från förskola/skola/gymnasium samt IFO. Barn och unga som har fyllt 15 år ska informeras om möjligheten att själva ansöka om stöd hos socialtjänsten.

Förskola/skola/gymnasium leder mötet utifrån fastställd dagordning (bilaga 1).

Om ansökningsträffen inte leder till ansökan.

Om vårdnadshavare tackar nej till en ansökansträff, eller om ansökansträffen inte leder till en ansökan om stöd, ska förskola/skola/gymnasium göra en ny bedömning av barnets situation. Om verksamheten får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa ska en orosanmälan lämnas till socialnämnden enligt 19 kap. 1 § socialtjänstlagen (2025:400).

Se nästa avsnitt: **Orosanmälan till socialnämnden.**

Orosanmälan enligt 19 kap. 1 § socialtjänstlagen (2025:400)

Personal inom förskola, skola och gymnasieskola omfattas av lagstadgad anmälningsskyldighet. Skyldigheten innebär att socialnämnden genast ska underrättas när det finns kännedom om eller misstanke att ett barn far illa eller riskerar att fara illa. Anmälningsskyldigheten gäller oavsett om den oro som finns är stor eller liten. Det är socialtjänstens ansvar att bedöma de uppgifter som lämnas. Anmälningsskyldigheten gäller uppgifter som framkommer i tjänsten. Om en person får kännedom om att ett barn far illa som privatperson finns ingen skyldighet att anmäla, men alla invånare rekommenderas att göra en orosanmälan när det finns oro för ett barn.

Anmälningsskyldigheten är personlig

Ansvaret att anmäla är personligt. Den medarbetare som får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa ansvarar för att säkerställa att en anmälan görs. Rektor, chef eller elevhälsa kan ge stöd i bedömningen, men kan inte överta den enskildes anmälningsskyldighet.

Anmälningsskyldighet och sekretess

Anmälningsskyldigheten gäller utan hinder av sekretess. Personal som omfattas av anmälningsskyldigheten får lämna de uppgifter till socialtjänsten som behövs för att socialnämnden ska kunna bedöma och utreda barnets behov av skydd eller stöd. Anmälningsskyldigheten bryter sekretessen mellan myndigheterna.

Genomförande

1. Uppmärksamma och dokumentera oro

Om du känner oro för att ett barn far illa ska du dokumentera dina egna observationer, uppgifter eller händelser så konkret som möjligt. Exempel på oro kan vara oroande eller långvarig skolfrånvaro, brister i omsorgen, psykisk ohälsa, normbrytande beteende, misstänkt missbruk hos vårdnadshavare, våld i nära relationer eller misstanke om att barnet utsätts för våld, övergrepp eller försummelse.

2. Konsultera vid behov

Om du känner dig osäker kan du rådgöra med rektor, elevhälsa eller annan chef. Det är också möjligt att konsultera socialtjänsten anonymt utan att uppge barnets

eller vårdnadshavares identitet. En sådan konsultation är inte en formell orosanmälan. Om du efter konsultation fortfarande misstänker att barnet far illa ska orosanmälan göras.

3. Gäller oron våld i nära relationer (VINR)

Se avsnittet **Våld i nära relationer (VINR)**.

4. Gäller oron annan problematik än VINR

Förskola/skola/gymnasium kan då diskutera oron med vårdnadshavare, informera om möjliga stödinsatser och erbjuda en ansökansträff tillsammans med IFO.

Se avsnittet **Ansökansträff**.

5. Gör orosanmälan

När det finns kännedom om eller misstanke att ett barn far illa ska en orosanmälan göras utan dröjsmål.

Anmälan görs via Ragunda kommuns e-tjänst för orosanmälan eller skolans plattform ProReNata. Orosanmälan kan skickas via SEFOS till ifo@ragunda.se.

Vid akut oro eller om barnet bedöms vara i omedelbar fara ska kontakt tas med IFO omgående per telefon. Den muntliga anmälan ska därefter kompletteras skriftligt.

6. Efter att anmälan har gjorts

När orosanmälan har skickats övergår ansvaret för bedömning och eventuell utredning till socialtjänsten. Förskola/skola/gymnasium ska därefter fortsatt ge barnet stöd inom sitt uppdrag, dokumentera nya iakttagelser och samverka med IFO vid behov. Om IFO inlett utredning ska förskolan, skolan eller gymnasiet lämna de uppgifter till socialtjänsten som kan vara av betydelse för utredningen i enlighet med 20 kap. 6 § socialtjänstlagen (2025:400). IFO ska återkoppla till anmälände myndighet och utredning inleds eller inte.

Anmälningsmöte

Under tiden för förhandsbedömning (14 dagar) får socialtjänsten endast ta kontakt med vårdnadshavare, barnet/den unge samt anmälaren. Efter att en orosanmälan inkommit till IFO kan socialtjänsten, om det bedöms lämpligt och förenligt med barnets bästa, kalla till ett anmälningsmöte med berörda parter.

Anmälningmöte ska inte användas vid misstanke om VINR eller när annan misstanke om brott eller skyddsbehov föreligger. I sådana situationer ska ordinarie rutiner för orosanmälan och samråd med IFO följas.

Syfte med anmälningmöte

- skapa öppenhet kring den oro som lett till anmälan,
- stärka barnets och vårdnadshavares delaktighet,
- ge information om socialtjänstens uppdrag och fortsatta handläggning,
- tydliggöra respektive verksamhets ansvar,
- skapa förutsättningar för fortsatt frivillig samverkan kring barnet.

Problematiske skolfrånvaro eller oroande frånvaro

Problematiske eller oroande frånvaro kan vara en signal om att ett barn eller en ungdom inte får sina behov tillgodosedda, upplever svårigheter i sin livssituation eller är i behov av ytterligare stöd. Frånvaro kan ha många orsaker och ska därför alltid uppmärksammas, utredas och följas upp enligt skolans ordinarie rutiner för närvaroarbeta.

Skolan ansvarar för att tidigt identifiera frånvaro, analysera möjliga orsaker och vidta insatser inom ramen för sitt uppdrag. När frånvaron kvarstår trots genomförda åtgärder, ökar över tid eller väcker oro för elevens hälsa, utveckling, omsorgssituation eller trygghet ska behovet av samverkan med vårdnadshavare och andra aktörer särskilt uppmärksammas.

När det bedöms finnas behov av stöd utanför skolans uppdrag bör en ansökansträff erbjudas. Om det samtidigt finns misstanke om att eleven far illa eller riskerar att fara illa ska en orosanmälan enligt 19 kap. 1 § socialtjänstlagen (2025:400) göras till socialnämnden.

Viktigt att beakta:

- Problematiske skolfrånvaro är i sig inte en grund för orosanmälan, men kan vara en indikator på att ett barn är i behov av skydd eller stöd.
- Skolan ska alltid göra en samlad bedömning av elevens situation.
- Vid misstanke om att frånvaron har koppling till våld, hedersrelaterat förtryck, omsorgsbrister, psykisk ohälsa eller annan allvarlig problematik ska orosanmälan göras utan dröjsmål.

Se även: Kommunens rutin Närvaroplan för grundskola och gymnasium samt avsnitten Ansökansträff och Orosanmälan enligt 19 kap. 1 § socialtjänstlagen (2025:400).

Normbrytande beteende

Normbrytande beteende kan vara en signal om att ett barn eller en ungdom inte får sina behov tillgodosedda eller befinner sig i en situation som kräver ytterligare stöd. Beteendet kan ha många olika bakomliggande orsaker och ska därför förstås i sitt sammanhang och inte enbart utifrån den enskilda händelsen.

Med normbrytande beteende avses exempelvis upprepad konfliktskapande eller utagerande problematik, kränkningar, aggressivt beteende, skadegörelse, återkommande regelbrott, missbruk, kriminalitet eller annat beteende som avviker från förväntade normer och riskerar att påverka elevens hälsa, utveckling, lärande eller sociala situation.

Skolan ansvarar för att uppmärksamma, dokumentera och utreda orsakerna till beteendet samt att genomföra stödinsatser inom ramen för sitt uppdrag. Bedömningen ska utgå från en helhetssyn där elevens skolsituation, hälsa, relationer, hemsituation och övriga livsvillkor beaktas. Barn och unga kan ibland vara symptombärare för svårigheter som finns i deras omgivning.

När normbrytande beteende kvarstår trots genomförda insatser, ökar i omfattning eller väcker oro för elevens hälsa, utveckling eller omsorgssituation ska behovet av samverkan med vårdnadshavare och andra aktörer särskilt uppmärksammas.

När det bedöms finnas behov av stöd utanför skolans uppdrag bör en ansökansträff erbjudas. Om det finns misstanke om att eleven far illa eller riskerar att fara illa ska en orosanmälan enligt 19 kap. 1 § socialtjänstlagen (2025:400) göras till socialnämnden.

Viktigt att beakta:

- Normbrytande beteende är inte i sig grund för en orosanmälan.
- Beteendet kan däremot vara en indikation på att eleven är i behov av skydd, stöd eller andra insatser.
- Skolan ska alltid göra en samlad bedömning av elevens situation.
- Vid misstanke om våld, omsorgsbrister, missbruk, kriminalitet, psykisk ohälsa eller annan allvarlig problematik ska behovet av orosanmälan särskilt övervägas.
- Insatser ska så långt som möjligt utformas tillsammans med eleven och vårdnadshavarna för att stärka delaktighet och ansvar.

SSPF (Skola, Socialtjänst, Polis och Fritid)

SSPF är en samverkansmodell mellan skola, socialtjänst, polis och fritidsverksamhet med syfte att tidigt upptäcka och förebygga att barn och ungdomar utvecklar eller fastnar i normbrytande beteende, missbruk, kriminalitet eller annan social problematik.

Målet med SSPF är att genom samordnade och tidiga insatser stärka barnets skyddsfaktorer, minska riskfaktorer och ge barnet och vårdnadshavarna rätt stöd i rätt tid. Samverkan bygger på att berörda verksamheter tillsammans med barnet och vårdnadshavarna skapar en gemensam bild av situationen och en samordnad plan för fortsatta insatser. SSPF är en frivillig samverkansform och förutsätter som huvudregel ett samtycke från vårdnadshavare och, när det är lämpligt, från den unge själv. Barnets bästa ska vara utgångspunkt för all planering och samverkan. Barnet och vårdnadshavarna ska ges möjlighet att vara delaktiga i arbetet utifrån barnets ålder och mognad.

SSPF kan vara aktuellt när det finns en oro för att en elev:

- har ett normbrytande beteende,
- riskerar att dras in i kriminalitet,
- använder alkohol, narkotika eller andra droger,
- umgås i riskmiljöer,
- uppvisar omfattande skolfrånvaro,
- återkommande förekommer i konflikter eller ordningsstörningar,
- har flera samtidiga riskfaktorer där samordnade insatser bedöms behövas.

SSPF ska ses som ett stöd för tidiga och samordnade insatser innan problemen har utvecklats till mer allvarlig social problematik.

Vårdnadshavares delaktighet

Vårdnadshavare är en central resurs i SSPF-arbetet och ska som huvudregel involveras tidigt i processen. Genom delaktighet och samverkan stärks möjligheterna att skapa en långsiktigt positiv förändring för barnet. Vid SSPF-möten ges vårdnadshavare möjlighet att beskriva sin bild av situationen, delta i planeringen av insatser och medverka i uppföljningen av överenskomna åtgärder.

Syftet med SSPF är att:

- förebygga normbrytande beteende, missbruk och kriminalitet,
- stärka skydds- och friskfaktorer runt barnet,
- förbättra samverkan mellan berörda verksamheter,
- öka barnets skolnärvaro, trygghet och måluppfyllelse,
- stärka vårdnadshavares möjlighet att stödja sitt barn,
- samordna insatser så att barnet och familjen får ett samlat stöd.

Viktigt att tänka på!

- SSPF ersätter inte anmälningsskyldigheten enligt socialtjänstlagen.
- Om det finns misstanke om att ett barn far illa ska orosanmälan göras till socialnämnden oavsett om SSPF-samverkan pågår eller planeras.
- SSPF ska inte användas i stället för socialtjänstens skyddsarbete när det finns misstanke om våld, övergrepp eller annat omedelbart skyddsbehov.
- Vid misstanke om våld i nära relationer, sexuella övergrepp eller hedersrelaterat våld ska ordinarie rutiner för orosanmälan och samråd med IFO följas.

Genomförande av SSPF-möte

1. Aktualisering

När skola, socialtjänst, polis eller fritidsverksamhet bedömer att ett barn eller en ungdom är i behov av samordnade förebyggande insatser kan SSPF aktualiseras. Innan ansökan skickas till samordnare via e-post: ifo@ragunda.se eller telefon 0696-68 20 00 knappval 2, ska samtycke inhämtas från vårdnadshavare och när det är lämpligt, från den unge själv.

2. Förberedelse

Den aktör som initierar SSPF ansvarar för att:

- kalla berörda deltagare,
- säkerställa att samtycke finns,
- beskriva syftet med mötet,
- sammanställa aktuella frågeställningar och behov.

3. SSPF-möte

Vid mötet deltar barnet eller ungdomen när det bedöms lämpligt, vårdnadshavare samt representanter från berörda verksamheter.

Mötet ska fokusera på:

- barnets och vårdnadshavarnas bild av situationen,
- identifierade styrkor och skyddsfaktorer,
- identifierade riskfaktorer,
- aktuella insatser från respektive verksamhet,
- behov av ytterligare stöd eller samordning,
- gemensamma mål för det fortsatta arbetet.

4. Gemensam handlingsplan

Vid mötet upprättas en enkel handlingsplan där följande dokumenteras:

- överenskomna mål,
- planerade insatser,
- ansvarig aktör för respektive insats,
- tidpunkt för uppföljning.

5. Uppföljning

Genomförs enligt överenskommen tidplan för att:

- följa upp genomförda insatser,
- utvärdera om målen uppnåtts,
- besluta om fortsatt samverkan eller avslut.

Viktigt!

- SSPF bygger på frivillighet och samtycke.
- Barnets bästa ska vara utgångspunkt för alla beslut.
- Barnet och vårdnadshavarna ska ges möjlighet till delaktighet genom hela processen.
- SSPF ersätter inte skyldigheten att göra en orosanmälan enligt 19 kap. 1 § socialtjänstlagen (2025:400). Om det finns misstanke om att ett barn far illa ska orosanmälan göras oavsett om SSPF-insatser pågår.

Mål med SSPF: Att genom tidig samverkan och samordnade insatser stärka barnets skyddsfaktorer, minska riskfaktorer och bidra till en positiv utveckling för barnet eller ungdomen.

Se även **SSPF-riktlinjer** på kommunens hemsida.

Särskilt relevanta bestämmelser för denna rutin

Socialtjänstlagen (2025:400) 3 kap., 7 kap., 18 kap., 19 kap. 1 § och 20 kap.; Skollagen (2010:800) 1 kap. 10 §, 2 kap. 25 §, 3 kap., 7 kap. samt 29 kap. 13 §; Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) 10 kap. 1 § och 28 §, 23 kap. och 26 kap.; samt FN:s konvention om barnets rättigheter, särskilt artiklarna 3, 12, 19 och 28.

Bilaga 1. Dagordning - Ansökansträff

Syfte: Gemensam dialog om elevens situation, behov och möjliga stödinsatser.

Tid: ca 45-60 minuter

1. Inledning

- Presentation av deltagare
- Syfte med mötet

2. Skolans oro

- Bakgrund till mötet
- Vad har uppmärksamats?
- Vilka insatser har redan gjorts?

3. Elevens och vårdnadshavares bild

- Hur upplevs situationen?
- Vad fungerar bra?
- Vilka utmaningar finns?

4. Behov av stöd

- Vad behöver eleven och familjen?
- Vad kan skolan bidra med?
- Vilket stöd kan IFO erbjuda?

5. Planering framåt

- Överenskomna åtgärder
- Ansvarsfördelning
- Eventuell ansökan om stöd
- Datum för uppföljning

6. Sammanfattning och avslut

- Vad har beslutats?
- Vem gör vad och när?

Mötesanteckningar – Ansökansträff

Elev: _____

Datum: _____

Närvarande: _____

1. Anledning till mötet

2. Skolans oro och genomförda insatser

3. Elevens och vårdnadshavares bild

4. Identifierade behov av stöd

5. Överenskomna åtgärder

Åtgärd

Ansvarig

Klart senast

6. Fortsatt plan

☐ Ansökan till IFO görs

☐ Uppföljningsmöte bokas

☐ Skolan följer upp enligt plan

☐ Annat: _____

Datum för uppföljning: _____

Ansvarig för uppföljning: _____

Viktig information: Om vårdnadshavare tackar nej till ansökansträff, eller om oron kvarstår efter genomförd träff utan att nödvändiga stödinsatser kommer till stånd, ska förskola/skola/gymnasium göra en självständig bedömning av behovet av orosanmälan enligt 19 kap. 1 § socialtjänstlagen (2025:400).